

О.М. Гловацька студ. III курс, гр. ЕП-36, ФЕМ
 Науковий керівник – к.е.н., доцент Н.Л. Овандер
 Житомирський державний технологічний університет

**ПРОБЛЕМИ ІНОЗЕМНОГО ІНВЕСТУВАННЯ В УКРАЇНІ
 ТА ШЛЯХИ ЇХ ВИРІШЕННЯ**

Постійно зростаюча глобалізація світової економіки створює нове середовище для економічного зростання країн та показує важливість дослідження вільного руху іноземних капіталовкладень. Іноземні інвестиції відіграють важливу роль у розвитку будь-якої країни, оскільки полягають у залученні не лише необхідного обсягу капіталу, а й сучасних технологій, ноу-хау та методів управління. В умовах дефіциту власних джерел фінансування українська економіка відчуває потребу в іноземних інвестиціях, які будуть одним з найвагоміших засобів для досягнення економічного зростання, розвитку експортних галузей, технологічного переоснащення виробництва. Саме тому проблема залучення іноземних інвестицій в Україну є досить актуальною.

Зростання обсягів залучення іноземних інвестицій протягом багатьох років є пріоритетним напрямом розвитку економіки України. Однак за останні роки економіка нашої країни значно відстає від розвинених країн світу за сукупною продуктивністю всіх факторів виробництва та відповідно – рівнем добробуту населення. Більшість українських підприємств залишилися технологічно відсталими, енергоємними, зі слабкою диверсифікацією товарів і ринків. Це пов'язано з нестабільною інвестиційною політикою, недосконалістю інвестиційного законодавства, відсутністю належного інституційного забезпечення розвитку інвестиційного ринку та його інструментів, і як наслідок, недостатнім рівнем зовнішніх інвестицій.

В структурі іноземних капіталовкладень головним інвестором в економіку України залишається Європейський Союз. Так в 2012 році країнами ЄС було внесено інвестицій на суму 42 979,3 млн. дол., що становить 78,9 % загального обсягу акціонерного капіталу; країнами СНД – 4 269,0 млн. дол. (7,8 %), іншими країнами світу – 7 214,1 млн. дол. США (13,3 %).

За статистичними даними, основні потоки іноземних інвестицій в Україну у 2012 році були спрямовані із таких країн: Кіпр – 17 275,1 млн. дол., або 32 % від загального обсягу іноземних інвестицій в Україну; Німеччина – 6 317,0 млн. дол. (12 %), Нідерланди – 5 168,6 млн. дол. (9 %); Російська Федерація – 3 785,8 млн. дол. (7 %); Австрія – 3401,4 млн. дол. (6 %); Велика Британія – 2 556,5 млн. дол. (5 %); Віргінські Острови – 1 884,9 млн. дол. (3 %); Франція – 1 765,3 млн. дол. (3 %); Швеція – 1 600,1 млн. дол. (3 %) та Швейцарія – 1 106,2 млн. дол. (3 %) (рис. 1).

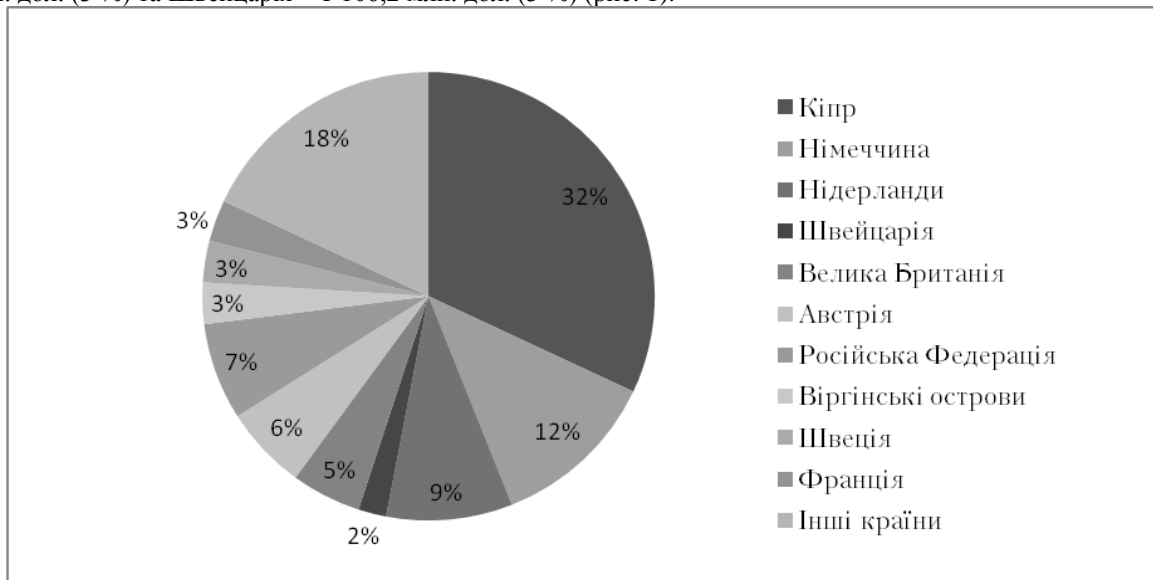

Рис. 1. Розподіл прямих іноземних інвестицій в Україну за країнами-інвесторами, %

Джерело: розраховано автором за даними Держкомстату України

Інвестиційні процеси характеризуються суперечливими тенденціями і проблемами, основним з яких є: диспропорція розподілу інвестиційних ресурсів, низька ефективність використання залучених інвестицій, неефективна реалізація цільових програм, незначний економічний та соціальний результат від капіталовкладень для економіки – в першу чергу через те, що інвестиції вкладаються до сфер зі швидким оборотом капіталу, а також незалученість значного обсягу потенційних інвестиційних ресурсів до виробничого процесу, нерозвиненість фондового ринку, незначна чисельність кредитних установ,

непрозорість та ризикованість їх діяльності, обмежені можливості іпотечного кредитування, що позбавляє економіку можливостей акумуляції суттєвої частини потенційних інвестиційних ресурсів.

За оцінками вітчизняних та іноземних експертів, інвестиційний клімат в Україні залишається несприятливим, водночас активність суб'єктів інвестиційної діяльності є досить низькою, що обумовлено такими причинами:

1) несприятливі умови інвестування, зокрема недосконале законодавство щодо захисту прав власності, адміністрування податків, отримання у власність земельних ділянок, вимог до здійснення та контролю підприємницької діяльності;

2) відсутність правових засад та дієвих механізмів державно-приватного партнерства в інвестуванні.

3) нерозвиненість інвестиційного ринку та інвестиційної інфраструктури.

Таким чином, можна стверджувати, що пріоритетними шляхами вирішення проблем іноземного інвестування мають бути:

- покращення інвестиційного клімату шляхом удосконалення загального (податкового, земельного, корпоративного, митного) та спеціального законодавства, що регулює відносини при здійсненні інвестування відповідно до європейських норм;

- запровадження економічного механізму страхування ризиків іноземного інвестування;

- створення сучасної системи державних гарантій захисту іноземних інвестицій та врегулювання комерційних спорів між суб'єктами інвестиційного процесу;

- посилення відповідальності за підробку продукції, а також за порушення прав інтелектуальної власності іноземних суб'єктів господарювання, в тому числі за незаконне використання комерційних найменувань, брендів;

- прискорення здійснення митного оформлення товарів та інших предметів, що переміщуються через митний кордон України;

- створення та впровадження освітніх програм, що сприятимуть розвитку винахідницької діяльності та формуванню поваги до права інтелектуальної власності;

- застосування окремих видів особливих режимів економічної діяльності, зокрема створення індустріальних та технологічних парків.

- поширення найбільш привабливих та перспективних пропозицій серед потенційних інвесторів;

- інформаційно-аналітичне забезпечення суб'єктів зовнішньоекономічної діяльності.

Пропозиції щодо стимулювання інвестиційної діяльності та створення умов для збільшення обсягів залучення іноземних інвестицій:

1) підготовка і просування інвестиційних пропозицій підприємств різних форм власності на інвестиційному ринку;

2) створення системи інституцій і механізмів, що полегшують діяльність інвесторів в Україні;

3) здійснення скоординованої інформаційно-маркетингової політики, що суттєво покращить інвестиційну привабливість України в світі.

Отже, головними проблемами у залученні іноземних інвестицій на сьогодні є: політична та законодавча нестабільність, відсутність надійних гарантій захисту від змін українського законодавства, значний податковий та адміністративний тиск, значний рівень інфляції в країні та складність реєстраційних, ліцензійних і митних процедур. Основними шляхами вирішення даних проблем можуть бути: створення системи інституцій і механізмів, що полегшують діяльність інвесторів в Україні та здійснення скоординованої інформаційно-маркетингової політики, що суттєво покращить інвестиційну привабливість України у світі.